

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi poli. Veljajo v tiskarnicijemane za celo leto 3 gld. 60 kr., za pol leta 1 gld. 80 kr., za četrta leta 90 kr., pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gld. 20 kr., za pol leta 2 gld. 20 kr., za četrta leta 1 gld. 15 kr. nov. den.

V Ljubljani v sredo 25. avgusta 1869.

Gospodarske stvari.

Razpis.

Da se v naši deželi predivstvo in posebno gojenje prediva po izgledu najnovejših skušenj tujih dežel povzdigne na toliko potrebno višo stopinjo, zato je družba kmetijska sl. c. k. ministerstvo poljedelstva prosila denarne podpore in ono je je dovoliti blagovolilo. V ta namen se prihodnji mesec pošljeta dva ali trije mladenči na Moravsko v Schönberg v ondašnja imenitno učilnico na 6 ali 8 tednov, kjer se bodo učili predivo po najboljem načinu napravljati in posebno v mrzli vodi ga goditi, in po tem izučenji v naši deželi širiti ta poduk.

Tisti mladenči tedaj, ki želijo se v to učilnico podati, kjer bojo preskrbljeni z vsem, kar jim je za pot, živež in stanovanje potrebno, naj se zadnji čas do 1. dne prihodnjega meseca septembra pismeno ali osebno oglasijo v pisarnici odbora c. kr. kmetijske družbe v Ljubljani (v Salendrovih ulicah) in naj s pričali skažejo 1) da so saj 18 do 24 let stari, 2) da znajo slovensko in nemško brati in pisati (nemško zato, ker je omenjena šola nemška), 3) da so se dozdej kaj pečali s praktičnim kmetijstvom, in 4) da imajo sami ali njihovi stariši kako kmetijo.

Glavni odbor c. k. kmetijske družbe v Ljubljani 22. avgusta 1869.

Pomoč zoper predenico v deteljših.

Iz Štajarskega smo dobili sledeči dopis:

Na naših poljih se je v detelje vrnila neka zel, velijo jo prodenec, morda predenec; rudeče-rjava nitkasta kot zmešana štrna je, pa spešno raste, deteljo zatopi in pobere. Prosimo lepo, ponovite blagovoljno v „Novicah“ poduk o tej reči, da nas varujete večje škode.

Odgovor vredništva. Predenica ali predenec (Flachsseide, cuscute europea) se izprva na deteljših vgnjezdi le na majhen kraj, ki se že od daleč spozna po svoji goličavi. Če gospodar tega prvega gnjezda brž ne zatara, razširi se ta nadloga kmalu po celi njivi in pokonča ves pridelek. Gosp. Weyhe, deželni kmetijski svetovalec, v „Landw. Zeit. für Nord- und Mitteldeutschl.“ priporoča zoper to nadlogo neki pomoček, od kterege bi se izprva utegnulo misliti, da je predrag, — al gotov je, a tudi drag ni. Priporoča pa to-le: Gospodar naj skrbno poišče na deteljišuu vsa mesta, ktera so preprežena s predenicem; potem naj povsod, kjer koli je kaj tega škodljivca zapazil, raztrosi toliko slame, da je bo dosti, ko jo bo sežgal, sežgati do dobrega in čisto vse rastlinje, ki na takem mestu raste, pa tudi deteljo, kar je je ondi v družčini s pre-

denicem. Le ogenj je gotov, pa tudi edini pomoček; vse drugo ne pomaga nič. Komur se trohica detelje smili, ki jo bo s predenico vred požgal, ta se bo pozneje kèsal, ker bode prepozno. Če nočeš, da ti ogenj pokonča predenico, ti bo pa ta pokončala detelje veliko več; zakaj kolikor prej se lotiš predenice, toliko manja bo zguba.

Povemo pa še to, da predenica se ne nahaja samo na deteljčših, temuč tudi grahorico napada. Pomoč zoper to je ravno ta. Tudi le ogenj tukaj pomaga.

Ugovor proti razdelitvi soseskinih gozdov med posamesne lastnike.

(Konec.)

Na dalje trdi sl. glavni odbor v svojem gori imenovanem pismu, da „vsaka reč ima slabega gospodarja, ako ima več gospodarjev, in sopsašniki (gmajne) to prav očitno kažejo, zato tudi skušnje, na priliko, na Gorenskem, kažejo, da se gozdi zeló boljšajo, ako priden in umen gospodar dobí svoj kos v svoje roke. Taki tudi kupijo od svojih sosedov zanemarjene kose in gospodarstvo se boljša“.

Kadar se soseskine gozdi po sklepah od dotičnega občnega odbora v smislu obstoječe gozdne postave gospodarijo, in da župan, njegov namestnik ali kak učen gozdar to gospodarstvo izpeljuje, ni več gospodarjev v gozdu nego samo eden, drugi, namreč upravičenci, so le uživalci, in da se v tem gospodarstvu, oziroma gozdnega uživanja vsestransko z ostro in resnično pravičnostjo postopa, nastane med ljudstvom občna zadovoljnost, ker vidi, da se tudi gozdi boljšajo in njihovi pridelki množijo.

Sopsašniki (gmajne) imajo pa vso drugo, od gozdov zeló različno lastnost, kajti golega sopsašnika ne more nikdo v slabejši stan spraviti kakor je pod soseskinim gospodarstvom bil, nasproti ga bode pa najnemarniši lastnik z vsakim, tudi pičlim obdelovanjem, bodi si to še tako nemarno, gotovo zboljšal. Tudi na Gorenskem so gozdi v obče veliko na slabšem nego so bili pred individualno razdelitvijo. Saj je gozd po vseh nižavah gorenskih, kodar se je lože z vozmi ali drugače do drevja prišlo, skor zginil. Tisti gospodarji pa, kateri so svoj gozd zboljšali, se gotovo tudi na Gorenskem, v vsakej soseski na prste naštejejo. Da kupujejo bolj premožni od nepremožnih svojih sosedov ne samo zanemarjene kose, ampak tudi cele in dobro ohranjene gozde, o tem, žalibog, ni dvombe; al kaj se po takem ravnanju v deželi goji? Nič družega nego uboštvo (proletariat), ta plevél zdravega kmetijskega napredka, plevél občinski, deželni in državni! Tudi grajščaki prežijo neprenehoma po ostankih zanemarnjenih kmetij, ktere se